

Jöjj és tanuld meg: „Ne ítéld, hogy ne ítéltess“. Jöjj és tanuld meg együtt mondani a költővel: „Istenem, add, hogy ne ítélek / Mit tudom én honnan ered, / Micsoda mélységből a véték, / az enyém és a másoké. / Az egyesé és a népeké. / Istenem add, hogy ne ítélek, / Istenem add, hogy ne bíráljak, / Erényt, hibát és tévedést, / Egy óriási összhangban lássak. / A dolgok olyan bonyolultak, / És végül mégis mindenek, / Elhalkulnak és kisimulnak, / És lábaidhoz együtt hullnak, / Istenem add, hogy soha ne ítélek.“

Ébresztgessük Jézus szellemét önmagunkban, hogy figyelmeztessen, ha felednők: „Te vagy az az ember“. Ámen.

KÖKÖSI KÁLMÁN

PÉLDÁVAL NEVELJETEK

Jn. 13, 15

Egy elsőgyermekes, fiatal család hozta el kisfiát, hogy bemutassa Istennek és a gyülekezetnek.

S talán nem is annyira a gyermeket, mint inkább saját lelküket tárják fel a gyermekáldás után: Nézd, Uram Isten, milyen meghatódva fogadjuk a gyermeket, akit adottál. Alázattal köszönjük a nagy megbízatást. Boldog örömmel vállaljuk: minden erőnkkel azon leszünk, hogy méltóak legyünk a nagy megbízatáshoz. Nézzétek emberek, hittestvéreink, szerelmünk gyümölcsét. Segítsetek nekünk mind, hogy jó és boldog emberré neveljük.

Nincsen az emberi életben kapcsolat, amelyik érzésekben olyan mély és gazdag legyen, mint a szülő és a gyermek viszonya. Mikor egy kisdédet ide hoznak a templomba, lelkünk megtelik a legmélyebb érzésekkel. Együtt érzünk azokkal, akiké a gyermek, ki most itt van közöttünk. Ugyanakkor lelki szemeinkkel látjuk a miénkeket, a mi apróságainkat, fejlődő gyermekeinket s még halott gyermekeinket is. Újra átéljük irántuk való szeretetünket, értük való kapcsolatainkat, bennük való örömeinket és bánatunkat.

S így mind egyesülünk most e közös megható érzésben.

A gondviselő Isten sok szép és nagyszerű feladatot ad az embernek. Mindezek között a legszebb a gyermeknevelés. Gondoljátok el, milyen nagy bizalom és kitüntetés Istentől az, hogy reánk bízza az élet csodáját, azzal, hogy formáljuk, szepítsük mindaddig, míg ember lesz belőle.

Látjátok, milyen kicsi, gyenge testecske, mint egy virágszirom. Ebből kell erős, munkabíró, küzdőképes embert faragni. Látjátok, most csak kis szikra még az értelem. Ezt kell lánggra lobbantani és táplálni, hogy majd az élet minden területére bevilágítson. És látjátok, még csak

feslő bimbó van a lélek helyén. Ezt kell gondozni, hogy a hit, szeretet, erény, becsület jóillatot árasztó lelkévé nyiljék.

Az emberformálás könnyű és mégis nehéz feladat. Könnyű, mert nem kell hozzá ékes szó és nagy tudomány; nehéz, mert kell hozzá példaadás.

A gyermek nem annyira azt cselekszi, amivel szóval, intéssel, fegyelmezőssel tanítják, hanem azt, amit lát és hall. Márpedig a gyermek sokat lát és sokat hall. Attól kezdve, hogy kinyílik lelkének kifelé néző ablaka, sok mindent megfigyel és utánoz.

Példás környezetet kell teremteni a gyermek számára a családban. A szülők, kik gyermekeiket jól akarják nevelni, megelőzőleg magukat kell neveljék. Olyanná kell lenniük, amilyenné a gyermeket akarják formálni.

Nemcsak a gyermeket kell küldeni a templomba, hanem a szülőknek is rendszeresen el kell járniuk oda. Meg kell fogni a gyermeknek a kezét, s így szólni hozzá: Gyere menjünk, gyermekem, a jó Isten házába.

Nemcsak oktatni kell a munkás élet, a szorgalom áldásaira, hanem munkásnak, szorgalmasnak kell lennünk magunknak is, hogy ezt lássa a gyermek.

Nemcsak tanítani kell arra, hogy milyen jó a szép beszéd, az egymás iránti gyöngédség, tisztelet, hanem minden nap példát kell mutatni erre.

Nemcsak magyarázni kell, hogy rendben, tisztán kell tartani otthonunkat, környezetünket, önmagunkat, öltözetünket, hanem ezt gyakorolni is kell.

A nevelés legeredményesebb módszere a példaadás. „Mert én példát adtam néktek, hogy miképpen én cselekedtem veletek, ti is aképpen cselekedjetek.“

Gyermekeitek most még egészen kicsi, legtöbb idejét otthon, a családban tölti. Amint nő, kikerül az otthon kapuján, előbb csak játszani, azután óvodába, iskolába tanulni. Ezekre a helyekre pedig utca vezet. Ott embereket lát, hall az élet különböző megnyilvánulásaiban, kedvezőtlenekben is. Ezek mind hatást gyakorolnak reá. Játsszótársakat, barátokat szerez, jól nevelteket és rosszul nevelteket egyaránt. Ezeket szívesen utánozza. Az is elkövetkezik, amikor több időt tölt az otthonon kívül, mint a család körében. Ellenőriztétek majd a családon kívüli környezetét is. Az utca hatását legtöbbször nem tudjátok kivédeni, de ellenőrizni és ellensúlyozni igen.

Beszédem kezdetén a szülőkkel mondtam: Emberek segítsetek nekünk, hogy gyermekünket jó és boldog emberré neveljük. Most ezt így alkalmazom: Emberek, viselkedjétek úgy, ahol gyermekek vannak, hogy jó példát mutassatok.

A gyermekért elsősorban a szülők felelősek, azután a többi hozzátartozók, nem utolsósorban a keresztszülők, végső fokon pedig minden ember, aki a környezetében él, s ennél fogva hatást gyakorolhat reá.

Örvendjétek a szép és nagyszerű megbízatásnak, amelyet a jó Istentől kaptatok és örvendjétek a kedves gyermeknek, de egy percig se feledjétek a vele járó kötelességet, melyre most elkötelezitek magatokat: példaadással kell jó és boldog embert nevelni gyermekeitekből. Ámen.

SZOMORÚSÁG ÉS ÖRÖM KÖZÖTT

Jn 16,21

Ma, március 8-án, a Nemzetközi Nőnapra emlékezünk. Felidézzük a kint és szomorúságot, az örömet és a boldogságot, ami azzal jár, hogy ember születik a világra. Mindnyájunk nevében mondja a költő: „Virágos ág az asszony élete, tavasszal könnyű szirmokkal tele. Ha jön az ősz, gyümölcsét megszedik, csupasz ágait vad esők verdesik, reszket, amikor tépázza a szél, de belső melege van, akár a vér. S mikor csillogó fátylat sző a hó, s belepi őt a puha takaró, a hantok alatt arról álmodik, hogy tavaszra virággá változik.“

Valóban virágos ág, gyümölcstelen ág, megszedett ág, vadesők verte viharok tépte ág — az asszony élete, de belső melege van, akár a vér, s a télben tavaszról álmodik. A kín és szenvedés árán is mindig az emberért örvendő és érte a legtöbb áldozatot hozó Isten gyermeke az asszony.

Ott van a Biblia első asszonya: Éva. Ő is a szomorúság és öröm között éli életét. Az Ószövetség szerint örömben kezdi életét az első pár ember. Isten gondoskodik mindenről, hogy az Éden-korszak valóban paradicsomi állapot legyen a földön annak, akit képére és hasonlatosságára alkotott. Nem tudnak azonban megmaradni ebben az ingyen boldogságban. Vágnak valami öröme, amiért maguk is tettek valamit, amiért meg kell küzdeni, meg kell szenvedni. Megkapták, amire vágytak. Az Ószövetség elbeszélése szerint büntetésből. Valójában az emberi fejlődés egyik állomásaként. — Orcád verejtékével egyed a te kenyeredet! — Fájdalommal szüld a te gyermekedet! — Ádám vállalja a verítéssel ízesített kenyeret. — Éva is vállalja a kint és a szenvedést — az emberért. Szomorúsága, szenvedése van, amikor Káin érkezik, de hamar elfelejti a kint afelett való örömeiben, hogy ember született a világra. Szomorúsága és szenvedése van akkor is, amikor Ábel érkezik, de újra elfelejti a fájdalmat afelett való örömeiben, hogy újra ember született a világra. Aztán a szomorúság és öröm váltogatja egymást — hiszen a gyermeknevelés ezzel jár, amíg férfiúvá nőnek a testvérek.

Amikor felnőnek a gyermekek, vajon megszűnnek-e a gondok? Vajon az ifjúkor után csak az öröm marad örökös vendégnek Éva szívében? Ó, nem! Mert mint mondják: kicsivel kicsi gond, kicsi szomorúság, naggyal nagy gond, nagy szomorúság jár. Éva szomorúsága akkor nő elviselhetetlen naggyá, mikor egyenletlenség támad a fiai között. Nem beszél a Biblia róla, hogy mekkora volt az anyai szív keserve, amikor a kisebbik fiúnak meg kellett halnia. Nincs megírva a gyermekét vesztett anya fájdalma, mert arra nincs szó és nincs fogalom még a Biblia írója lelkében sem. A tenger mélységét meg lehet mérni, de erre nincs mérték.

Éva fájdalmát csak azzal tudta Isten elviselhetővé tenni, hogy új vigasztalót küldött, a harmadik fiút. Séth születése is szenvedéssel, kinnal járt együtt. De elfeledkezett a szomorúságról újra, amikor látta,